

WODNIK – Wiktor Żmieńka
BIURO BUDOWNICTWA WODNEGO
15-399 Białystok ul. Handlowa 7, lok. 218
tel kom. 724 241 996, e-mail: wzwodnik@gmail.com
NIP 542-105-08-25 REGON 050452140

Instrukcja gospodarowania wodą

- na przepuście z piętrzeniem na działce nr ewid. 714
- na grobli na działce nr ewid. 716

w obrębie Wiejki, Gmina Gródek, pow. białostocki, woj. podlaskie.

Współrzędne geograficzne przepustu : N - $53^{\circ} 2' 16''$
E - $23^{\circ} 44' 5''$

Współrzędne geograficzne grobli : N - $53^{\circ} 2' 14'' \div 53^{\circ} 2' 19''$
E - $23^{\circ} 43' 58'' \div 23^{\circ} 44' 31''$

Użytkownik:

Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków
ul. Kolejowa - Wejmutka 17-230 Białowieża
Sekretariat PTOP ul. Ciepła 17, 15-471 Białystok

Opracował:

mgr inż. Wiktor Żmieńka

upr. Nr BI/113/91, PDL/WM/0056/07
do projektowania, ocen i kontroli stanu techn. budowli
wodnych bez ograniczeń

Spis treści

I. Część opisowa

1. Wprowadzenie	.....	2
2. Informacje ogólne dot. lokalizacji urządzeń wodnych	.....	2
3. Nazwa użytkownika bezpośrednio odpowiedzialnego za gospodarowanie wodą i utrzymanie urządzeń wodnych	.....	3
4. Funkcja urządzeń	.....	3
5. Podstawowe informacje dot. urządzeń wodnych	.....	3
5.1. Charakterystyczne dane techniczne budowli piętrzących	.....	3
5.2. Dopuszczalne prędkości obniżania i podwyższania poziomów wody	.....	3
5.3. Zagrożenia i uwarunkowania w gospodarowaniu wodą występujących przy obniżaniu poziomu piętrzenia poniżej minimalnego	.....	3
6. Określenie sposobu gospodarowania wodą w normalnych warunkach użytkowania	.....	3
7. Określenie sposobu postępowania w okresie zjawisk lodowych	.....	4
8. Opis sieci obserwacyjno-pomiarowej istotnej dla gospodarowania wodą	.....	4
9. Urządzenia pomiarowe zw. z gospodarowaniem wodą.	.....	4
10. Określenie sposobu postępowania w okresach zwiększonego dopływu i wód powodziowych	.....	4
11. Określenie sposobu postępowania w okresach deficytu wody (susza)	.....	5
12. Określenie sposobu postępowania w razie katastrofy budowlanej	.....	5
13. Określenie podstawowych czynności związanych z gospodarowaniem wodą oraz osób odpowiedzialnych za ich wykonywanie	...	6
14. Wykaz zakładów współdziałających i osób odpowiedzialnych	.....	6
15. Określenie trybu powiadamiania za gospodarowanie wodą i utrzymanie urządzeń wodnych o wystąpieniu na urządzeniu wodnym niebezpiecznych zjawisk będących skutkiem sytuacji hydrometeorologicznej.	.....	6
16. Określenie trybu powiadamiania za gospodarowanie wodą i utrzymanie urządzeń wodnych o zrzutach wody ponad przepływ dozwolony	.....	6
17. Wymagania w zakresie utrzymania w należytym stanie technicznym urządzeń wodnych	...	7
18. Aktualizacja instrukcji	.....	7

II. Część graficzna

1. mapa w skali : 10000 z lokalizacją przepustu piętrzącego i drogi stanowiącej groble

I. Część opisowa

1. Wprowadzenie

Przedmiotem opracowania jest „Instrukcja gospodarowania wodą na przepuscie z piętrzeniem typu PP-3/100 na działce nr ewid. 714 oraz grobli L = 650mb na dz. nr ewid. 716 w obrębie Wiejki, Gmina Gródek, pow. białostocki, woj. podlaskie.

Instrukcja określa zasady gospodarowania wodą oraz jej piętrzenia w celu zapewnienia trwałości, sprawności technicznej i bezpieczeństwa użytkowania budowli piętrzących.

Instrukcja została opracowana na podstawie:

- ✓ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17.08.2006r. w sprawie zakresu instrukcji gospodarowania wodą (Dz. U. z 2006r. Nr 150, poz. 1087)

Instrukcję opracowano w oparciu o:

- ✓ mapy topograficzne w skali 1 : 10 000 (zasoby geodezyjne Marszałka Woj. Podlaskiego)
- ✓ mapy ewidencji gruntów w skali 1 : 5000 (zasoby geodezyjne Starosty Białostockiego)
- ✓ mapę zasadniczą w skali 1 : 1000 (zasoby geodezyjne Starosty Białostockiego)
- ✓ własny wywiad terenowy
- ✓ własne obliczenia hydrologiczne zawarte w operacie wodnoprawnym

2. Informacje ogólne dotyczące lokalizacji urządzeń wodnych

Teren położony jest w zlewni rzeki Supraśl, która to stanowi prawy dopływ Narwi.

Rów W (Rów Tartaczny) jest zakwalifikowany do urządzeń melioracji szczegółowych i znajduje się w ewidencji Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku.

Na rowie W (tzw. Rów Tartaczny) w sąsiedztwie rezerwatu Jezioro Wiejki

- przepust typu PP-3 Ø 1,0 m L = 6 m HP – 0,90m NPP – 148,45 m.n.p.m

Współrzędne geograficzne przepustu : N - 53° 2' 16"

E - 23° 44' 5"

Wzdłuż rowu W droga gruntowa stanowiąca groblę o szerokość 6 m, długości ok. L = 650 mb, rzędna korony w granicach 148,50 – 149,10 m.n.p.m.

Współrzędne geograficzne grobli : N - 53° 2' 14" ÷ 53° 2' 19"

E - 23° 43' 58" ÷ 23° 44' 31"

3. Nazwa użytkownika bezpośrednio odpowiedzialnego za gospodarowanie wodą i utrzymanie urządzeń wodnych.

Użytkownikiem bezpośrednio odpowiedzialnym za gospodarowanie wodą i utrzymanie jest

Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków

ul. Kolejowa - Wejmutka 17-230 Białowieża

Sekretariat PTO ul. Ciepła 17, 15-471 Białystok

Kontakt:

tel. /fax 85 664 22 55 sekretariat@ptop.org.pl

4. Funkcja urządzeń.

Podstawowym zadaniem, które mają spełniać przepust jest piętrzenie wody celem powstrzymania odpływu wód z jeziora Wiejki i stanowi zadanie ochronne powstrzymania procesów osuszania torfowiska.

5. Podstawowe informacje dotyczące budowli piętrzących

5.1. Charakterystyczne dane techniczne budowli piętrzącej

- ✓ przepust typu PP-3 Ø 1,0 m L = 6 m , zamknięcia szandorowe,
HP – 0,90m NPP=Max PP – 148,45 m.n.p.m , $Q_n = 2$ litry/sek
- ✓ grobla o szerokość 6 m, długości L = 650 mb, rzędna korony w granicach 148,50 – 149,10 m.n.p.m., skarpa odwodna umocniona i zabezpieczona siatka drucianą

5.2 Dopuszczalne prędkości obniżania i podwyższania poziomów wody

1. dopuszczalna prędkość obniżania i podwyższania poziomów wody na górnym stanowisku przepustu – stopniowo 0,20 m / 1 dzień
2. dopuszczalna prędkość obniżania i podwyższania poziomów wody na dolnym stanowisku – nie dotyczy

5.3. Zagrożenia i uwarunkowania w gospodarowaniu wodą występujących przy obniżaniu poziomu piętrzenia poniżej minimalnego – nie dotyczy

6. Określenie sposobu gospodarowania wodą w normalnych warunkach użytkowania

Zakres zamierzonego korzystania z wód jest następujący:

Po okresie wiosennego spływu wód roztopowych tj. od 20 kwietnia należy przystąpić do zakładania zamknięć. Szandory zakładamy stopniowo zachowując przepływ nienaruszalny.

$(Q_n = 0,002 \text{ m}^3/\text{s}, 2 \text{ litry/s})$

Czynności prowadzimy aż do osiągnięcia pełnego piętrzenia. Pod żadnym pozorem nie przekraczać max PP i nie dopuścić do przepełnienia koryta rowu w wyniku letnich opadów nawałnych, co spowoduje wylewisko terenowe i może doprowadzić do rozmycia grobli. Każdorazowo po opadach atmosferycznych kontrolować stan wód i w razie konieczności obniżyć piętrzenie.

Poziom piętrzenia można obniżyć podczas zbioru traw w okresie sianokosów.

Po zakończeniu okresu nawodnień tj. po 20 września należy przystąpić do usuwania zamknięć, przy czym czynność wykonujemy stopniowo, tak aby nie spowodować nadmiernego zrzutu wody, co może spowodować uszkodzenia na dolnych stanowiskach budowli..

7. Określenie sposobu postępowania w okresie zjawisk lodowych

Zjawisko tworzenia się śryżu jak i pokrywy lodowej w korycie rowu przy otwartej budowli nie powinno stwarzać zagrożenia stanu budowli. Należy obserwować warunki topnienia i przepływu śryżu przez budowlę oraz ruchy kry lodowej szczególnie w pobliżu budowli. Powiadamiać zarządcę obiektu w przypadku zauważenia niepokojących zjawisk np. tworzenia się zatorów.

Dodatkowym elementem związanym z konserwacją budowli będzie czyszczenie prowadnic (wnęk) zamknięć oraz zabezpieczenie przed działaniem lodu. Zawsze należy utrzymywać wnęki czyste od lodu.

8. Opis sieci obserwacyjno-pomiarowej istotnej dla gospodarowania wodą

Normalne poziomy piętrzenia na budowlach NPP = MaxPP powinny być oznaczone na przyczółku od strony wody górnej poprzez namalowanie farbą do betonów linii ciągłej (ewent. oznaczyć wbitymi bolcami metalowymi).

9. Urządzenia pomiarowe zw. z gospodarowaniem wodą.

Nie występują.

10. Określenie sposobu postępowania w okresach zwiększonego dopływu i wód powodziowych

W przypadku wystąpienia niebezpieczeństwa przekroczenia stanu wód brzegowych w okresie wegetacyjnym, po przekroczeniu których nastąpi wylewisko niezbędne jest:

- ✓ obniżenie poziomu piętrzenia poprzez wyjęcie pojedynczych szandorów
- ✓ ciągła obserwacja stanu wody
- ✓ kontrola stanu budowli (od W.G. i W.D.)
- ✓ czyszczenie wnętrza zamknięć
- ✓ likwidacja zatorów (pnie, gałęzie, trawa itp.)

Budowle na okres zimowy są otwarte i przed okresem mrozów powinny być oczyszczone z wszelkich zanieczyszczeń.

Użytkowanie budowli w warunkach wiosennych roztopów trwa od chwili wystąpienia dodatnich temperatur i ruszenia lodów. W tym okresie (o ile istnieje możliwość dojścia do budowli) należy prowadzić obserwacje oddziaływania lodów na stan techniczny budowli.

Po przejściu wód roztopowych należy dokonać przeglądu budowli i ustalić ewentualne szkody, sposób ich naprawy i dokonać napraw.

11. Określenie sposobu postępowania w okresach deficytu wody (susza)

Podczas zjawiska deficytu wody (okres suszy) należy ograniczyć piętrzenie wody tak, aby zapewnić przepływ nienaruszalny poniżej budowli ($Q_n = 2$ litry / sek)

12. Określenie sposobu postępowania w razie katastrofy budowlanej

W przypadku awarii obsługa musi w miarę swoich możliwości ustalić przyczyny i rozmiary awarii oraz zapewnić bezpieczeństwo budowli dostępnymi środkami.

Następnie powiadomić Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków

ul. Kolejowa - Wejmutka 17-230 Białowieża

Sekretariat PTOP ul. Ciepła 17, 15-471 Białystok

Kontakt:

o powstałej awarii, jej rozmiarach i poczynionych działaniach zabezpieczających.

Zagrożenie katastrofą budowlaną budowli może spowodować jej ograniczenie lub wstrzymanie użytkowania. Sytuacja taka może wystąpić w okresie eksploatacji budowli na skutek gwałtownych nawałnych opadów atmosferycznych, przy jednoczesnym braku wcześniejszego obniżenia poziomu piętrzenia.

W zaistniałej sytuacji należy natychmiast obniżyć poziom piętrzenia zwracając uwagę aby zrzuty wody nie były zbyt gwałtowne, co w konsekwencji może uszkodzić koryto rzeczne.

W sytuacji uszkodzenia budowli w sposób zagrażający osobom postronnym, budowlę należy zabezpieczyć poprzez stosowne oznakowanie i ogrodzenie.

Niezwłocznie należy przystąpić do napraw eliminujących potencjalne zagrożenie.

13. *Określenie podstawowych czynności związanych z gospodarowaniem wodą oraz osób odpowiedzialnych za ich wykonywanie.*

Do podstawowych zadań służb eksploatacyjnych przy normalnym gospodarowaniu wodą należy:

- ✓ zamknięcie budowli
- ✓ prowadzenie bieżącej obserwacji stanów wody na budowli (stan. górne i dolne)
- ✓ usuwanie zanieczyszczeń z budowli napływających z wodą (trawa, gałęzie...)
- ✓ powiadamianie przełożonych o niepokojących spostrzeżeniach na budowli
- ✓ współpraca z miejscowymi użytkownikami terenów nawadnianych
- ✓ otwarcie budowli

W okresie wegetacji roślin należy zwracać uwagę, aby nie utrzymywać nadmiernego piętrzenia, gdyż cofka wody spiętrzonej może spowodować miejscowe nadmierne uwilgotnienie gruntów (kontaktować się z użytkownikami łąk).

14. *Wykaz zakładów współdziałających.*

Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku – Oddział Terenowy Białystok

15. *Określenie trybu powiadamiania za gospodarowanie wodą i utrzymanie urządzeń wodnych ośrodka koordynacyjno-informacyjnego ochrony p.powodziowej RZGW o wystąpieniu na urządzeniu wodnym niebezpiecznych zjawisk będących skutkiem sytuacji hydrometeorologicznej.*

- nie dotyczy (w sytuacji w/w wyjąć zamknięcia)

16. *Określenie trybu powiadamiania za gospodarowanie wodą i utrzymanie urządzeń wodnych ośrodka koordynacyjno-informacyjnego ochrony*

p.powodziowej RZGW, gminnego, powiatowego i wojewódzkiego zespołu reagowania kryzysowego oraz IMGW o zrzutach wody ponad przepływ dozwolony

- nie dotyczy

17. Wymagania w zakresie utrzymania w należytych stanie technicznym urządzeń wodnych

Celem utrzymania właściwego gospodarowania wodą określonego w niniejszej instrukcji, budowle piętrzące powinny być utrzymane w należytych stanie technicznym. Zarządca winien dokonywać okresowych przeglądów, konserwacji i remontów zgodnie z przepisami prawa budowlanego wraz z aktami wykonawczymi.

18. Aktualizacja instrukcji

Instrukcja gospodarowania wodą powinna być aktualizowana przy wprowadzaniu do niej zmian wynikających z:

- ✓ przebudowy lub rozbudowy budowli piętrzących (zmiana parametrów hydrotechnicznych)
- ✓ wprowadzenia uwag zdobytych w okresie użytkowania i zaleceń pokontrolnych
- ✓ zmian w przepisach prawa wodnego dot. instrukcji gospodarowania wodą.

Instrukcję (zmiany w instrukcji) zatwierdza organ wydający pozwolenie wodnoprawne tj. Starosta Powiatowy w Białymstoku.

Opracował: